

Rejserapport vedrørende Socialudvalgets studietur til Australien

Tidspunkt: 4. – 12. marts 2024
Sted: Melbourne og Sydney, Australien
Deltagere: Katrine Daugaard (LA), Sara Emil Baaring (S), Maria Durhuus (S), Brigitte Klintskov Jerkel (KF), Charlotte Broman Mølbæk (SF)
Ledsaget af: Udvalgssekretær Charlotte Avnsted-Vilman og udvalgssekretær Nikolaj Beuschel.

25. april 2024
Socialudvalget

1. Formål

Formålet med studieturen var at se nærmere på forholdene for mennesker med handicap. Australien udmærker sig ved at have en gennemarbejdet national strategi for mennesker med handicap (Australiens Handicapstrategi 2021-2031), som alle niveauer af regeringen, virksomheder og civilsamfundet er forpligtet til at følge.

Australiens Handicapstrategi 2021-2031 følger efter den første nationale strategi for mennesker med handicap, der løb fra 2010-2020, hvor Australien høstede mange erfaringer med at implementere målsætninger fra en national strategi i lokale delstater og kommuner.

Australien har dertil i flere år arbejdet med en politik (National Disability Insurance Scheme), hvor mennesker med handicap i høj grad selv er med til at tilrettelægge de indsatser, som de modtager for at afhjælpe deres handicap. Mennesker med handicap i Australien oplever derfor en høj grad af selvbestemmelse og inklusion i samfundet, som generelt vægtes meget højt af mennesker med handicap. Aspekter som udvalget med studieturen ønskede at se nærmere på.

2. Baggrund

Australiens nationale handicapstrategi 2010-2020 (den første strategi) forpligtede for første gang alle regeringsniveauer i en samlet, national tilgang til opbygning af inklusion for individer med handicap.

Australiens nationale handicapstrategi 2021-2031 bygger videre på den første strategi og blev udviklet efter udviklingsmøder (ca. 3.000) mellem regeringsrepræsentanter og mennesker med handicap, deres pårørende og repræsentanter.

Strategiens vision er et inkluderende australsk samfund, der sikrer, at individer med handicap kan udleve deres potentiale som ligeværdige medlemmer af samfundet.

Jf. Australiens forpligtelser i henhold til FN's Handicapkonvention, hjælper strategien med at beskytte, fremme og realisere menneskerettighederne for mennesker med handicap ved:

- At tilvejebringe national ledelse for større inklusion af individer med handicap.
- Vejledte aktiviteter på tværs af alle områder af offentlig politik for at være inkluderende og lydhør over for borgere med handicap.
- At drive almindelige tjenester og systemer med øje for at forbedre rammerne for borgere med handicap.
- At engagere, informere og involvere hele samfundet i at opnå et mere rummeligt samfund.

Australiens handicapstrategi 2021-2031 dækker syv fokusområder:

Beskæftigelse og økonomisk sikkerhed	At tilbyde job og karrieremuligheder for borgere med handicap og sikre, at de har tilstrækkelig indkomst til at opfylde deres behov.
Inklusive hjem og samfund	At øge antallet af tilgængelige, overkommelige og veldesignede boliger og skabe et fællesskab, der er inkluderende og tilgængeligt.
Sikkerhed, rettigheder og retfærdighed	At sikre, at rettigheder for borgere med handicap fremmes, opretholdes og beskyttes, og at borgere med handicap føler sig trygge og nyder godt af lighed for loven.
Personlig og lokal støtte	At give borgere med handicap adgang til støtte, så de kan leve selvstændigt og engagere sig i deres lokalsamfund.
Uddannelse og læring	Støtte borgere med handicap til at få adgang til uddannelse og læring gennem hele deres liv, så de når deres fulde potentiale.

Sundhed og velvære	Forøgelse af støtte og kapacitet i sundhedssektoren til at imødekomme behovene hos borgere med handicap, og sikre at katastrofeberedskab og nødberedskab omfatter behovene hos borgere med handicap.
Fællesskabets holdninger	Anerkendelse af det positive bidrag, borgere med handicap yder til samfundet, og opbygning af tillid i samfundet til at arbejde og engagere sig med mennesker med handicap

3. Væsentligste punkter fra besøget

Delegationen indledte studieturen med et møde med den centrale minister på handicapområdet i Australien Bill Shorten fra the Australian Labour Party. Bill Shorten var tidligere oppositionsleder igennem flere år i Australien og er nu Minister for the National Disability Insurance Scheme & Minister for Government Services.

På mødet fik delegationen fortalt, hvordan NDIS startede i 2013 som et forsøg. Forsøget blev startet på baggrund af et politisk pres fra grupper af mennesker med handicap, deres familier og plejere og tjenestudbydere, der med *Every Australian Counts* havde startet en græsrodskampagne støttet af mere end 200.000 mennesker, der opnåede offentlig og politisk støtte til NDIS. Græsrodskampagnen havde fået medvind i 2011, da den såkaldte Produktivitetskommission udgav sin undersøgelse af handicappleje og –støtte, der fandt, at de eksisterende handicaptjenester var "*underfinansierede, uretfærdige, fragmenterede og ineffektive*".

NDIS blev lanceret i juli 2013, og den nationale udrulning blev afsluttet i juli 2020. National Disability Insurance Agency (NDIA) er en uafhængig lovpligtig styrelse, hvis rolle det er at implementere NDIS.

Bill Shorten og embedsfolkene fortalte delegationen, hvordan NDIS er finansieret og styret i samarbejde mellem den føderale regering og regeringerne i delstaterne.

Ved udgangen af 2023 var cirka 650.000 borgere dækket af NDIS. Der er cirka 4 mio. mennesker i Australien, som har et handicap. Det er altså med andre ord langt fra alle borgere med handicap, der er dækket af ordningen.

Der er universelle ordninger, som dækker alle borgere med handicap, men disse ordninger er ikke så vidtrækkende i deres dækning som NDIS.

En stor udfordring i den fortsatte udrulning af NDIS er, at ordningen, der har vist sig at være en stor succes, er blevet noget dyrere at dække end forventet. Hver deltager i NDIS modtog ved udgangen af 2023 i gennemsnit cirka 63.000 AUD (cirka 320.000 DKK) i værdi af støtte og tjenester.

I juni 2023 blev det vurderet, at NDIS koster 35 mia. AUD (ca. 175 mia DKK), og i 2032 forventes denne omkostning at vokse til AUD 92 mia. (ca. 460 mia DKK). Derfor er der sat et reformarbejde i gang, der skal sikre, at udgifterne ikke løber løbsk.

NDIS har imidlertid markeret et væsentligt skridt fremad for de berørte mennesker med handicap, som på flere parametre oplever væsentligt forbedret livskvalitet og en oplevelse af at have selvbestemmelse i eget liv – og dertil er både uddannelsesfrekvensen beskæftigelsesgraden steget markant. Et væsentligt aspekt ved NDIS' succes er, at en stor gruppe børn (mere end 150.000 under 9 år) får støtte gennem ordningen, hvilket delegationen så nærmere på ved det næste besøg.

Delegationen ønskede med et andet væsentligt besøg at se nærmere på inklusion i det australske skolesystem. Derfor besøgte delegationen Riverwalk Primary School i omegnen af Melbourne, hvor børn i alderen 5-12 år går i skole. Senere gik turen videre til Brinbeal Secondary College, som er en skole for børn i alderen 13-18 år.

I delstaten Victoria er der i løbet af 2023 åbnet 14 nye folkeskoler – heraf 9 i distriktet omkring Melbourne, som delegationen besøgte. De nybyggede skoler giver gode betingelser for at bygge inkluderende i forhold børn med handicap. I Victoria er der støttede inklusionsskoler som offentlige folkeskoler og gymnasier, der støtter flere elever med et handicap end typiske skoler. De har faciliteter, der giver ekstra støtte til elever med et handicap. Det betyder, at elever med særlige behov får bedre adgang til lærings- og legeområder.

Delegationen fik under besøgene et indblik i, hvordan det i dagligdagen på de understøttede inklusionsskoler prioriteres, at støtte elevernes lærings- og støttebehov, herunder elever, der er kvalificerede til at gå på en specialskole. Specialfaciliteter på skolerne kan omfatte

sanseområder, tilgængelige legeområder og læringsrum med forbedret akustik og belysning.

Delegationen tog derefter videre til Sydney og besøgte her blandt andet virksomheden the Flagstaff Group.

Flagstaff Group er en non-profit virksomhed, der arbejder under paraplyen Australian Disability Enterprises (ADE), der har fokus på sociale formål, der dedikerer sig til at tilbyde livsfærdigheder og beskæftigelsesmuligheder for personer med handicap.

En ADE repræsenterer en særlig form for beskæftigelsesstøtte, der retter sig mod personer med handicap, som kræver betydelig støtte for at kunne deltage på arbejdsmarkedet. Flagstaff arbejder konkret med bæredygtighed, som fx genbrug af affald og indsamling af flasker, ligesom virksomheden også har et større vaskeri.

Et andet besøg for delegationen var i den store park Centennial Park i Sydney, hvor den australske udgave af et dansk projekt – Cykling uden alder – mødte delegationen og inviterede på cykeltur i parken. Cykelturen var en god mulighed for at høre mere om de konkrete livsforbedringer, som mange af de fremmødte borgere personligt havde oplevet i forbindelse med udrulningen af NDIS i Australien.

4. Opfølgning

Delegationen har efter hjemkomst fra studierejsen rekvireret uddybende materiale og vil drøfte studieturen på et kommende udvalgs møde.